

Grossi Puit OÜ
Uulu küla
Tahkuranna vald
86502 PÄRNUMAA

30.08.2011 nr PV 10-5/11/8726-12

Urissaare II liivakarjääri maavara kaevandamise loa taotluse eelhindang ja keskkonnamõju hindamise algatamine

Grossi Puit OÜ (äriregistrikood 10721396, aadress: Takuranna vald, 86502 Pärnumaa) esitas Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regioonile maavara kaevandamise loa taotluse (saabunud 07.03.2011 nr PV 10-5/11/8726) ehitusliiva kaevandamiseks Pärnumaal Häädemeeste vallas paiknevas kohaliku tähtsusega Urissaare liivamaardlas (registrikaardi nr 839) Urissaare II liivakarjääri mäeeraldisel.

Mäeeraldis ja selle teenindusmaa asub Pärnumaal Häädemeeste vallas Urissaare külas eraisikule kuuluvatel Metsa (katastritunnus 21302:002:0040) ja Alliksaare (katastritunnus 21302:002:0007) maaüksustel. Tegemist on uue mäeeraldisega, mille pindala on 23,63 ha ja selle teenindusmaa pindala on 40,94 ha. Maardla põhimaavara on ehitusliiv. Kaevandajaks on Grossi Puit OÜ, kes omab majandustegevuse registri registreeringut nr KAA000268, registreeringu tegemise kuupäev 04.04.2010.

Geoloogilise uuringu tegija oli OÜ Eesti Geoloogiakeskus. Aruande nimetus: „Urissaare uuringuruumi geoloogiline uuring Pärnumaal“ R. Sinisalu. EGF nr 7928. Varu on kinnitatud keskkonnaministri 09.04.2008 käskkirjaga nr 365. Mäeeraldises piires on ehitusliiva aktiivne tarbevaru 593 tuh m³, sh kaevandatav varu on 585 tuh m³. Maavara kasutatakse ehitusel ja teedehitusel. Loa taotletav kehtivusaeg on 20 aastat. Maavara kaevandamise taotletav keskmine aastamäär on 29,3 tuh m³. Lähtuvalt maapõueseaduse § 37 lõikele 2 on loa andjal õigus anda luba kuni 5 aasta võrra pikemaks ajaks, kui kaevandamisloa menetlemisel selgub, et maardla maavaravaru ei ole võimalik käesoleva paragrahvi lõikega 1 sätestatud aja jooksul ammendada.

Taotlus on avalikustatud Ametlikes Teadaannetes 12.04.2011. Avalikustamise käigus ettepanekuid ega seisukohti ei laekunud. Maavara kaevandamise loa taotluse on kontrollinud keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötleja (30.06.2011 nr PV 10-5/11/8726-7).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 6 lg 2 p 2 kohaselt ning Vabariigi Valitsuse 29. augusti 2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb kaaluda keskkonnamõju hindamise algatamise vajalikkust, täpsustatud

loetelu“ § 3 p 4 alusel peab otsustaja andma eelhinnangu selle kohta, kas maavaravaru kaevandamisel on oluline keskkonnamõju.

EELHINNANG

Vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi nimetatud KeHJS) § 11 lg 2 vaatab otsustaja (loa väljaandja, Keskkonnaamet) tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi nimetatud KMH) algatamise või algatamata jätmise kohta tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul. KeHJS § 3 järgi hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju või kavandatakse tegevust, mis võib üksi või koostoides teiste tegevustega eeldatavalt oluliselt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala.

KeHJS § 6 lg 1 p 28 kohaselt on pealmaakaevandamine suuremal kui 25 hektari suurusel alal olulise keskkonnamõjuga tegevuseks. Urissaare II liivakarjääris kavandatav tegevus (kaevandamine 23,63 hektaril) ei ole KeHJS § 6 lg 1 nimekirja kohaselt olulise keskkonnamõjuga tegevuseks, mille korral on KMH algatamine kohustuslik.

Samas sätestab KeHJS § 6 lg 1 p 35, et olulise keskkonnamõjuga tegevuseks, mille puhul tuleb läbi viia KMH, loetakse ka § 6 lg 1 punktides 1-34 ja lõikes 2 nimetatud tegevuse või käitise muutmise või ehitise laiendamine või rekonstrueerimine, kui see vastab lõikes 1 sätestatule või kui tegevus või käitis muutmise või ehitise laiendamise või rekonstrueerimise tulemusel tervikuna vastab lõikes 1 sätestatule. St kui piirkonna kogu tegevus kuulub KeHJS § 6 lõike 1 alla. Sellest tulenevalt on kavandatav tegevus eeldatavalt olulise mõjuga ka siis, kui olemasoleva karjääri lähipiirkonda lisandub mäeeraldis, mille pindala koos olemasolevate mäeeraldistega moodustab üle 25 ha. Urissaare II liivakarjäär piirneb vahetult lõuna suunda jääva Urissaare liivakarjääriga, mille mäeeraldise pindala on 11,13 ha. Sellest tulenevalt moodustavad Urissaare ja Urissaare II mäeeraldised ühtse kaeveala, millede mäeeraldiste pindala kokku on 34,76 ha.

KeHJS § 6 lg 1 p 35 alusel tuleb KMH algatada kohustuslikus korras üksnes siis, kui kavandatava mäeeraldise mõju kumuleerub olulisel määral olemasolevate mäeeraldiste mõjudega. Sellest ja teistest asjaoludest tulenevalt analüüsib Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regioon kavandatava tegevusega kaasnevaid eeldatavaid keskkonnamõjusid, võttes aluseks KeHJS § 6 lg 3 eelhindamise kriteeriumid.

Kavandatava tegevuse nimetus ja eesmärk:

Kavandatava tegevuse eesmärgiks on Pärnu maakonna edelaosa varustamine ehitusliivaga.

Kavandatava tegevuse keskkonnamõju olulisuse eelhindang lähtudes KeHJS § 6 lg 3 kriteeriumitest ja Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkonnad, mille korral tuleb kaaluda keskkonnamõju hindamise algatamise vajalikkust, täpsustatud loetelu“ § 3 punkti 4 ning põhjendus:

1. Tegevuse ala ja selle lähiümbruse keskkonningimused

1.1 Maakasutus

Mäeeraldis asub Pärnumaal Häädemeeste vallas Urissaare külas eraisikule kuuluvatel Metsa (katastritunnus 21302:002:0040) ja Alliksaare (katastritunnus 21302:002:0007) maaüksustel. Mäeeraldis teenindusmaa pindala on 40,94 ha, sh mäeeraldis 23,63 ha. Mäeeraldis nimetus on Urissaare II liivakarjäär. Nimetatud kinnistud piirnevad põhjas ja läänes Orajõe metskond 2 maaüksusega (katastritunnus 21302:002:0108), kirdes ja idas Lepiku maaüksusega (katastritunnus 21302:002:0033), idas Helena maaüksusega (katastritunnus 21302:002:0003), lõunas ja edelas Jüriõue (katastritunnus 21302:002:0059), Ristiku (katastritunnus 21302:002:0170) ja Tibula (katastritunnus 21302:002:0096) eramaadega. Laiksaare-Massiaru-Teaste kõrvalmaantee (T-19334) jääb 300 m ida poole ja Jaagupi-Urissaare kõrvalmaantee (T-19335) 400 m lõuna poole. Läänes külgneb taotletav mäeahelik Humaliste maaparandussüsteemiga. Lähim inimasustus, Jüriõue, jääb mäeeraldis lõunapiirist ligikaudu 500 m lõuna poole, Jaagupi-Urissaare kõrvalmaantee äärde.

1.2 Alal esinevad loodusvarad, nende omadused ja taastumisvõime ning looduskeskkonna vastupanuvõime

Tuginedes Eesti Maavarade Komisjoni 06.02.2008 istungi protokollilisele otsusele nr 08-22, kinnitas keskkonnaminister 09.04.2008 käskkirjaga nr 365 Urissaare uuringuruumis ehitusliiva aktiivse tarbevaru 1 plokis 593 tuh m³ (sellest 298 tuh m³ on allpool põhjavee taset) ja 2 plokis 159 tuh m³ (sellest 21 tuh m³ on allpool põhjavee taset). Ehituskruusa aktiivse tarbevaru maht plokis 3 on 146 tuh m³, mis paikneb kogu ulatuses allpool veetaset. Mäeeraldis plokkides 1 ja 2 vastab materjal ehitusliivale esitatavatele nõuetele. Plokis 3 asuv materjal on kvalifitseeritav ehituskruusana. Looduslikul kujul sobib liiva kasutada teede ehitusel ja ehitustöödel ehitussegude koostises. Kruus vastab ehituskruusa tingimustele ja on peale purustamist ja fraktsioneerimist kasutatav ehitussegudes ja teedehituses. Liiv looduses ei taastu, mistõttu on tegemist taastumatute loodusvaradega, seetõttu puudub taastumisvõime ning looduskeskkonna vastupanuvõime.

1.3 Märgalade, randade ja kallaste, pinnavormide, metsade, kaitstavate loodusobjektide, sealhulgas Natura 2000 võrgustiku alade vastupanuvõime

Taotletava mäeeraldis piiresse kaitstavaid loodusobjekte ei ole ega ole tehtud ettepanekuid uute objektide kaitse alla võtmiseks. Samuti ei jää mäeeraldis Natura 2000

võrgustiku kaitsealadele. Muinsuskaitse- ja kultuurimälestisi antud alal registreeritud ei ole. Maa sihtotstarve on mäetööstusmaa.

1.4 Alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud.

1.5 Maareformi seaduse tähenduses tiheasustusega alade ning ajaloo-, kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõime

Planeeritav ala ei asu tiheasustusega alal. Lähim inimasustus, Jüriõue, jääb mäeeraldise lõunapiirist ligikaudu 500 m lõuna poole, Jaagupi-Urissaare maantee äärde. Häädemeeste alevik jääb taotletavast mäeeraldisest ligikaudu 8 km kaugusele loodesse. Ajaloolised, kultuurilised ning arheoloogilised väärtused kavandatava tegevuse maa-alal teadaolevalt puuduvad, seega võimalik negatiivne mõju nimetatud väärtustele puudub. Taotletava karjääri teenindusala piirides teadaolevalt kultuurimälestisi ei ole, kuid kaevandamisel tuleb kinni pidada muinsuskaitseseaduse §-st 41.

2. Tegevuse iseloom, kaasa arvatud selle tehnoloogiline tase

Mäetehnilised tingimused Urissaare II liivakarjääri mäeeraldisel asuva ehitusliiva kaevandamiseks on rahuldavad. Kaevandamisele eelneb katendis oleva 106 tuh m³ mahuga ligikaudu 0,45 m paksuse kasvukihi koorimine ja ladustamine selleks otstarbeks määratavale teenindusmaale. Kattekiht ladustatakse kuni 3 m kõrguste aunadena ning kasutatakse hilisemates bioloogilistes korrastamistöodes. Kaevetöödega on otstarbekas alustada mäeeraldise lääneosast liikudes kaeveala ida suunas. Kasuliku kihi lamam on tulevasel kaevealal idaosas 36,5 m abs kõrgusel, see alaneb nagu maapinnareljeefki, lääne suunas 28,5 m abs kõrguseni. Allpool põhjavee taset paikneb ligikaudu 50% liivast ja kogu kruusa varu, kuid veetase on alandatav kogu kasuliku kihi ulatuses. Veetase on maapinnast 1,4-3,0 m sügavusel ehk abs kõrguste vahemikus 29,3-38,3 m. Seega alaneb veetase kaevealal ligikaudu 600 m laiuse läbimõõdu ulatuses 9,0 m. Arvestades maapinna loodesuunalist langust, saab veetaset isevooluliselt alandada, süvendades olemasolevat kagu-loodesuunalist kraavide süsteemi ja suunates vee kaeveala põhjapiiril olevasse kogujakraavi, mis suunab kagu poolt valguvad pinnaseveed edela suunas Oiuti ojasse. Kaevetöid teostatakse põhiliselt kopplaaduritega, vajadusel ka ekskavaatoritega. Pärast kaevandamisele kuuluva liivavaru ammendumist saab kaeveala rekultiveerida metsamaaks.

2.1 Loodusvarade kasutamine

Kavandatava tegevuse käigus planeeritakse kaevandada Urissaare II liivakarjääri mäeeraldise piires ehitusliiva 585 tuh m³. Maavara kaevandamise keskmine aastamäär on

29,3 tuh m³, taotletav loa kehtivusaeg on 20 aastat. Urissaare liivamaardlas on ehitusliiva aktiivse tarbevaru maht 1 plokis 593 tuh m³ (sellest 298 tuh m³ on allpool põhjavee taset) ja 2 plokis 159 tuh m³ (sellest 21 tuh m³ on allpool põhjavee taset). Ehituskruusa aktiivse tarbevaru maht on 146 tuh m³ on kogu ulatuses allpool põhjavee taset. Taotletaval mäeeraldisel katendi keskmine paksus on 0,45 m ja kogumahuks on 106 tuh m³. Katend kasutatakse hilisemal karjääri korrastamisel.

2.2 Jäätme ja energiamahukus

Eeltoodud mahus maavara kaevandamine ei ole oluliselt energia- ja jäätmemahukas. Maapõueseaduse § 27 lõike 3¹ mõistes on Urissaare II liivakarjääri mäeeraldisel piires kaevandamisjäätmeteks eeltööde käigus eemaldatav katend. Katendit kooritakse ligikaudu 0,45 m paksuselt kokku 106 m³, mis ladustatakse kuni 3 m kõrgustesse vallidesse ning on kasutatav hilisemal maa-ala korrastamisel, mistõttu on tegemist taaskasutatava materjaliga.

2.3 Lähipiirkonna teised tegevused

Taotletava Urissaare II liivakarjääri teenindusmaa kattub Urissaare liivakarjääri mäeeraldisega, kus omab maavara kaevandamise luba nr L.MK.PM-194925 OÜ Grossi Puit. Teenindusmaa lääneosa kattub nimetu maaparandussüsteemi eesvooluga (VID kood 6115150020080E). Laiksaare-Massiaru-Teaste kõrvalmaantee (T-19334) jääb 300 m ida poole ja Jaagupi-Urissaare kõrvalmaantee (T-19335) 400 m lõuna poole. Lähim inimasustus, Jüriõue, jääb mäeeraldisel lõunapiirist ligikaudu 500 m lõuna poole, Jaagupi-Urissaare kõrvalmaantee äärde.

3. Tegevusega kaasnevad tagajärjed

Maavara kaevandamisega kaasneb alati mõju keskkonnale. Kaevandamisel on peamisteks keskkonda mõjutavateks teguriteks müra, tolm, maastikupildi visuaalne muutumine ja kujunenud veerežiimi rikkumine.

3.1 Vesi ja pinnas

Allpool põhjavee taset paikneb ligikaudu 50% liivast ja kogu kruusa varu, kuid veetase on alandatav kogu kasuliku kihi ulatuses. Veetase on maapinnast 1,4-3,0 m sügavusel ehk abs kõrguste vahemikus 29,3-38,3 m. Seega alaneb veetase kaevealal ligikaudu 600 m laiuse läbimõõdu ulatuses 9,0 m. Arvestades maapinna loodesuunalist langust, saab veetaset isevooluliselt alandada, süvendades olemasolevat kagu-loodesuunalist kraavide süsteemi ja suunates vee kaeveala põhjapiiril olevasse kogujakraavi, mis suunab kagu poolt valguvad pinnaseveed edela suunas Oiuti ojasse.

Vältimaks, et kaevandamisel ei satuks kütust ja õli pinnasesse ja vette, peab seadmete ja masinate tankimine ja remont toimuma selleks ettenähtud teenindusplatsil. Lisaks tuleb karjääri projektis ette näha võimaliku reostuse kiire likvideerimise viis.

3.2 Õhu saastatus

Maavaravaru (liiva) kaevandamisel ja töötlemisel tekib tolm, mis kuival aastaajal ning suurel tuulekiirusel võib kanduda mäeeraldise piiridest väljapoole. Suurem osa tolmust nii taotletaval mäeeraldisel kui ka olemasolevates karjäärides langeb maapinnale karjääri või karjääre ümbritseva kaitsevalli ning metsa piires. Urissaare II liivakarjääri mäeeraldisel kaevandamisega ja kaevisel transpordiga kaasneb tolm, mis kumuleerub olulisel määral Urissaare liivakarjääris kaevandamise tulemusena tekkinud tolmuga. Taotletava karjääri kaevandamisel kasutatakse ära endise karjääri teid. Jaagupi-Urissaare maantee äärde jääb Jüriõue kinnistul asuv elamu, mis omakorda asub ligikaudu 0,5 km kaugusel karjääridest.

3.3 Jäätmete

Liiva kaevandamisel ei teki jäätmeid. Maapõueseaduse § 27 lõike 3¹ mõistes on Urissaare II liivakarjääri mäeeraldise piires kaevandamisjäätmeteks eeltööde käigus eemaldatav katend. Katendit kooritakse ligikaudu 0,45 m paksuselt kokku 106 m³, mis ladustatakse 3 m kõrgustesse vallidesse ning on kasutatav hilisemal maa-ala korrastamisel, mistõttu on tegemist taaskasutatava materjaliga. Mulla ja täitepinnase vallitamine mäeeraldisele ja mäeeraldise teenindusmaale ei nõua suletud jäätmehooldla järelhooldust ja järelvalvet. Välistatud on õhu ja vee kaudu eralduvate saasteainete teke ja levik. Vallitatud muld on geotehniliselt ja geokeemiliselt stabiilne pinnas. Seega võib karjääris tekkida igapäevase karjääritöö käigus vaid olmejäätmeid, mille nõuetekohasel käitlemisel keskkonnale olulist mõju ei tekitata.

3.4 Müra

Müra peamised tekitajad nii rajatavas kui ka olemasolevas karjääris on ekskavaator või frontaallaadur ja maavara välja vedavad veokid, millede poolest tekitatud müra kumuleerub. Müra summutavateks teguriteks nii taotletavas Urissaare II liivakarjääris kui ka Urissaare liivakarjäärides on karjääre ümbritsev mets ja katendist vallid, mis on täiendavateks mürabarjäärideks. Suuremat mõju avaldavad maavara välja vedavad veokid. Mõned piirkonna majapidamistest paiknevad vahetult väljaveo teede ääres, jäädes seega kavandatava tegevuse mõju piirkonda. Kaevandaja peab järgima kehtestatud müra piirnorme ning nende ületamisel tuleb rakendada leevendavaid meetmeid.

3.5 Vibratsioon

Karjääri kaevandamistöödega ei kaasne mujale levivat vibratsiooni.

3.6 Valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Valguse, soojuste, kiirguse ja lõhnareostust maavara kaevandamisega teadaolevalt ei kaasne.

4. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus

Mäetöödel on potentsiaalseks reostusallikaks karjääri mäemasinate tehnilised avariid. Selle vältimiseks tuleb jälgida masinate tehnilist seisundit ning planeerida karjääri projektis avariide likvideerimise viisid. Vältimaks, et kaevandamisel ei satuks kütust ja õli pinnasesse ja vette, peab seadmete ja masinate tankimine ja remont toimuma selleks ettenähtud teenindusplatsil.

5. Kavandatava tegevuse eeldatav mõju Natura 2000 võrgustiku alale või mõnele muule kaitstavale loodusobjektile

Taotletava mäeeraldisel piires ei asu kaitstavaid loodusobjekte (sh Natura 200 võrgustiku alasid).

6. KeHJS § 6 lg 3 punktides 1-4(1) nimetatuga kaasneva mõju suurus, ruumiline ulatus, kestus, sagedus ja pöördumus, toime, kumulatiivsus ja piiriülene mõju ning mõju ilmnemise tõenäosus

Müra ja tolmu peamised tekitajad nii rajatavas kui ka olemasolevates karjäärides on ekskavaatorid või frontaallaadurid ja maavara välja vedavad veokid. Urissaare II liivakarjääri mäeeraldisel kaevandamisega ja transpordiga kaasneb tehnoloogiline müra ja tolmu, mis kumuleerub olulisel määral koos Urissaare liivakarjääris tekkiva müra ja tolmu. Ülenormatiivne müra- ja tolmutase võib tekkida, kui töö toimub kõikides karjäärides üheaegselt. Suuremat mõju avaldavad maavara välja vedavad veokid. Mõned majapidamistest paiknevad väljaveo teede ääres, jäädes seega kavandatava tegevuse mõjupiirkonda.

Piiriülest mõju ette näha ei ole.

Teave kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise menetluste liitmise kohta:

Keskkonnamõju hindamise menetlusi ei liideta.

Teave vajalike keskkonnauuringute kohta:

Täiendavad keskkonnauuringud selguvad keskkonnamõju hindamise käigus.

Kokkuvõte ja lõppjärelus

Urissaare II liivakarjääri mäeeraldisel kaevandamisega ja transpordiga kaasneb tehnoloogiline müra ja tolmu, mis kumuleeruvad olulisel määral koos teiste piirkonnas

avatud karjääridega (Urissaare liivakarjäär, kokku 34,76 ha). Kumulatiivne mõju avaldub eeskätt materjali väljaveol. Mõned piirkonna majapidamistest paiknevad vahetult väljaveo teede ääres, jäädes seega tegevuse mõjupiirkonda.

Tulenevalt eelöeldust, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 3 p 1, § 6 lg 1 p 35, § 6 lg 3, § 11 lg 2 otsustan:

- 1. Algatada keskkonnamõju hindamine Urissaare II liivakarjääri mäeeraldisel maavara kaevandamise loa taotluse menetlemise käigus. KMH objektiks on liivakarjääri avamise, töötamise ja sulgemise ning väljaveoga seotud tegevuste mõjude hindamine.**
- 2. KeHJS § 11 lg 11 kohaselt kavandatava tegevuse KMH algatamise korral peatub tegevusloa taotluse menetlus KMH aruande heakskiitmiseni.**

KeHJS § 8 lg 1 ja lg 2 kohaselt korraldab KMH-d arendaja (tegevusloa taotleja), kes kannab kõik hindamisega seotud kulud. Palume Teil KeHJS § 13 alusel ja koostöös litsentseeritud KMH eksperdiga koostada ja esitada Keskkonnametile avalikustamise läbiviimiseks KMH programmi eelnõu. Litsentseeritud ekspertide nimekirja leiata Keskkonnaministeeriumi veebilehelt: <http://www.envir.ee/145686>

Lugupidamisega

Sulev Vare
Juhataja kt

Teadmiseks: Häädemeeste Vallavalitsus

Toomas Kalda 447 7383
Toomas.Kalda@keskkonnaamet.ee

Kairi Drabtsinskaja 435 5621
Kairi.Drabtsinskaja@keskkonnaamet.ee